

Sygnatura akt VII Ua 4/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział VII Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący: SSO Małgorzata Kuźniacka – Praszczyk (spr.)

Sędziowie: SSO Anna Grabska-Budych

SSO Ewa Bratkowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Pyzdrowska

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2014 roku w Poznaniu

sprawy B. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w P.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji wniesionej przez B. P.

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu - VI Wydziału Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 3 października 2013 roku **sygnatura akt** VI U 599/13

1. uchyla zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję, i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w P.,

2. zasądza od pozwanego organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 120 złotych

(słownie: sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przed sądem I instancji oraz w postępowaniu odwoławczym.

SSO Ewa Bratkowska SSO Małgorzata Kuźniacka-Praszczyk SSO Anna Grabska-Budych

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 marca 2013 roku, znak: (...) (...) - (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. działając na podstawie przepisów art. 13 ust. 1 pkt 2, art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 roku nr 77, poz. 512 ze zm.) odmówił B. P. prawa do zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego za okres od dnia 14 listopada 2012 roku do dnia 11 marca 2013 roku po ustaniu tytułu ubezpieczenia u płatnika (...) sp. z o.o. z uwagi na niewłaściwe wykorzystanie zwolnienia, a także na nabycie w dniu 17 listopada 2012 roku innego tytułu do objęcia ubezpieczeniem chorobowym, które wyklucza prawo do zasiłku po ustaniu zatrudnienia u wskazanego płatnika.

Od powyższej decyzji odwołał się, reprezentowany przez pełnomocnika, B. P., domagając się jej zmiany i przyznania odwołującemu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 14 listopada 2012 roku do 11 marca 2013 roku, a nadto zasądzenia od organu rentowego na rzecz odwołującego kosztów zastępstwa procesowego w wysokości ustalonej według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

W toku postępowania strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Wyrokiem z dnia 3 października 2013 roku Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, w sprawie sygn. akt VI U 599/13, oddalił odwołanie.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący B. P. był zatrudniony w okresie od 10 października 2011 roku do 6 listopada 2012 roku u płatnika (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. i z tego tytułu podlegał ubezpieczeniu chorobowemu.

W dniu 8 listopada 2012 roku odwołujący ustalił ustnie z (...) Polityki Społecznej w P., że przygotuje scenariusz spotkania i na jego podstawie poprowadzi spotkanie z muzykiem K. W., mające na celu promowanie spółdzielni socjalnych.

W dniu 17 listopada 2012 roku odwołujący podpisał umowę zlecenia nr (...) z (...) Polityki Społecznej w P., reprezentowanym przez dyrektora A. K., na mocy której zlecono mu poprowadzenie spotkania pt. „Przedsiębiorczość społeczna w kulturze”. Spotkanie miało odbyć się w dniu 17 listopada 2012 roku w klubokawiarni (...) w P., zgodnie ze scenariuszem uzgodnionym ze zleceniodawcą (§ 1 ust. 1 umowy).

W § 1 ust. 2 umowy odwołujący oświadczył, że posiada kwalifikacje i wiedzę niezbędną do należytego wykonania przedmiotu umowy.

Za wykonanie zlecenia odwołujący miał otrzymać wynagrodzenie w wysokości 400,00 zł brutto.

Osobą odpowiedzialną za kwestie merytoryczne – związane z ekonomią społeczną miała być K. C. – specjalista do spraw upowszechniania i promocji w (...) Polityki Społecznej w P..

Z uwagi na pogorszenie stanu zdrowia odwołującego ustalono, że spotkanie w dniu 17 listopada 2012 roku poprowadzi K. C.. Odwołujący brał jednak udział w tym spotkaniu. Zadaniem odwołującego było wspieranie K. C., która nie miała dużego doświadczenia w tego typu projektach, i współprowadzenie spotkania. Odwołujący siedział przed innymi uczestnikami, obok prowadzącej K. C. i K. W., i zadawał pytania o tematyce społecznej. Gdy dyskusja zmierzała na inny temat, odwołujący zadawał pytania dotyczące głównego wątku. Odwołujący zadał około pięciu pytań. Spotkanie trwało godzinę i dwadzieścia minut.

B. P. przedłożył zaświadczenia lekarskie stwierdzające niezdolność do pracy i roszczenia o wypłatę zasiłku chorobowego w następujących okresach: od 14 listopada 2012 roku do 21 listopada 2012 roku ((...) serii (...)); od 22 listopada 2012 roku do 2 grudnia 2012 roku ((...) serii (...)); od 3 grudnia 2012 roku do 12 grudnia 2012 roku ((...) serii (...)); od 13 grudnia 2012 roku do 21 grudnia 2012 roku ((...) serii (...)); od 22 grudnia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku ((...) serii (...)); od 1 stycznia 2013 roku do 9 stycznia 2013 roku ((...) serii (...)); od 10 stycznia 2013 roku do 21 stycznia 2013 roku ((...) serii (...)); od 22 stycznia 2013 roku do 1 lutego 2013 roku ((...) serii (...)); od 2 lutego 2013 roku do 11 lutego 2013 roku ((...) serii (...)); od 12 lutego 2013 roku do 15 lutego 2013 roku ((...) serii (...)); od 16 lutego 2013 roku do 28 lutego 2013 roku ((...) serii (...)); od 1 marca 2013 roku do 11 marca 2013 roku ((...) serii (...)).

Niezdolność do pracy odwołującego była spowodowana diagnozowaniem, a następnie leczeniem wirusowego zapalenia wątroby typu B.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie: umowy zlecenia z dnia 17 listopada 2012 roku, scenariusza spotkania, pisma (...) Polityki Społecznej w P. z dnia 10 stycznia 2013 roku, zeznań świadka K. C., zeznań odwołującego oraz dokumentów zgromadzonych w aktach pozwanego.

Sąd Rejonowy uznał za w pełni wiarygodne dowody w postaci dokumentów.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka K. C. oraz częściowo zeznaniom odwołującego. Sąd uznał, wbrew twierdzeniom odwołującego, że umowa zlecenia została przez niego wykonana w dniu 17 listopada 2012 roku, a nie w dniu 8 listopada 2012 roku. Umowa zlecenia dotyczyła bowiem także prowadzenia spotkania, a nie tylko sporządzenia jego scenariusza. W pozostałym zakresie Sąd uznał zeznania odwołującego i zeznania świadka za logiczne.

Zdaniem Sądu I instancji spór w sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy w okresie orzeczonej niezdolności do pracy, objętym zaskarżoną decyzją, B. P. wykonywał pracę zarobkową, a tym samym czy zaktualizowała się w stosunku do niego przesłanka z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej niwelująca prawo do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia lekarskiego.

W ocenie pozwanego organu rentowego odwołujący nie ma prawa do zasiłku chorobowego, ponieważ w okresie orzeczonej niezdolności do pracy wykonywał umowę zlecenia. Natomiast odwołujący twierdził, iż w czasie niezdolności do pracy uczestniczył w spotkaniu w dniu 17 listopada 2012 roku tylko jako osoba wspierająca prowadzącego spotkanie.

W rozważaniach prawnych Sąd I instancji przytoczył treść art. 6 ust. 1, art. 7, art. 13 ust. 1 pkt 2, art. 17 ust. 1 i 3, art. 68 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 roku nr 77 poz. 512 ze zm.).

Sąd I instancji wskazał, iż wykładnia art. 17 ustawy zasiłkowej musi uwzględniać w pierwszej kolejności funkcje zasiłku chorobowego. Przyjmuje się, że zasadniczym celem zasiłku chorobowego jest kompensata utraconego przez ubezpieczonego dochodu (inaczej: rekompensata zarobku) wskutek wystąpienia u niego czasowej, przejściowej niezdolności do zarobkowania. Celem tym nie jest natomiast uzyskanie dodatkowej korzyści obok wynagrodzenia, dlatego zasiłek chorobowy wypłacany jest nie obok, ale zamiast wynagrodzenia.

Nadto Sąd I instancji podniósł, że przy interpretacji art. 17 ustawy należy także uwzględnić charakter prawa ubezpieczenia społecznego. Jest ono bowiem prawem ścisłym, stąd zarówno warunki nabycia prawa do świadczeń, jak też wysokość tychże świadczeń i zasady ich wypłaty są sformalizowane i powodują konieczność ich ścisłego, a więc, co do zasady - w zgodzie z dosłownym brzmieniem - stosowania (wyrok SN z dnia 14 grudnia 2005 r., III UK 120/05, OSNP 2006, nr 21-22, poz. 338).

Sąd I instancji zwrócił uwagę, że ust. 1 art. 17 ustawy zawiera dwie przesłanki, które powodują utratę prawa do zasiłku chorobowego. Pierwsza przesłanka to wykonywanie pracy zarobkowej (w okresie orzeczonej niezdolności do pracy). Druga to wykorzystywanie zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia. Przesłanki utraty prawa do zasiłku są niezależne od siebie i mają samoistny charakter. W konsekwencji wystarczy więc, że w czasie orzeczonej niezdolności do pracy ubezpieczony wykonuje (inną) "pracę zarobkową" i nie jest niezbędne, aby była ona niezgodna z celem zwolnienia lekarskiego (wyrok SN z dnia 5 kwietnia 2005 r., I UK 370/04, OSNP 2005, nr 21, poz. 342; OSP 2006, z. 12, poz. 134; wyrok SN z dnia 6 lutego 2008 r. II UK 10/07, LEX 448871; wyrok SN z dnia 20 stycznia 2005 r., I UK 154/2004, OSNP 2005/19 poz. 307).

Sąd I instancji wskazał, że pracą zarobkową na gruncie wskazanego przepisu określa się wszelką aktywność ludzką, która zmierza do uzyskania zarobku, nawet gdyby miała ona polegać na czynnościach nieobciążających organizmu ubezpieczonego w istotny sposób. W przypadku „pracy zarobkowej” nie mamy do czynienia z odwołaniem się do wykonywania pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku zatrudnienia w szerokim tego słowa znaczeniu, lecz z odwołaniem się do wykonywania pracy w potocznym tego słowa znaczeniu, w tym także wykonywania różnych czynności na podstawie różnych stosunków prawnych o charakterze cywilnoprawnym, a także prowadzenia własnej działalności gospodarczej, samozatrudnienia (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2005 roku, I UK 154/04, OSNP 2005/19/307; wyrok SN z dnia 9 października 2006 r., II UK 44/06, OSNP 2007, nr 19-20, poz. 295; wyrok z dnia 5 czerwca 2008r. (...) 11/08 OSNP 2009/21-22/292).

Sąd I instancji podniósł, że pod pojęciem „pracy zarobkowej” należy rozumieć wykonywanie wszelkich czynności zmierzających do uzyskania wynagrodzenia lub dochodu (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16.05.1996 r., III AUr 388/96, Pr. Pracy 1997/2/43; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05.04.2005 r., I UK 370/04, OSNP 2005/21/342). Jeżeli zaś chodzi o „zarobkowy” charakter pracy, to przepisy nie wymagają, aby praca była podjęta „w celu zarobkowym”, nie ma też znaczenia kwestia, że określone czynności mogą być wykonywane odpłatnie lub nieodpłatnie, ważne jest bowiem, jak były wykonywane w rzeczywistości, czy przyniosły rzeczywisty dochód (zarobek) (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2005 roku, I UK 154/04, OSNP 2005/19/307).

Sąd I instancji podkreślił, że w okresie pobierania zasiłku zakaz pracy zarobkowej ma charakter bezwzględny, zaś wykonywanie jakiegokolwiek pracy o takim charakterze, prowadzi do utraty prawa (wyrok Sądu Najwyższego z 6 lutego 2008 r., II UK 10/07).

Sąd I instancji uznał, że ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w jednoznaczny sposób wynika, iż B. P. w spornym okresie orzeczonej niezdolności do pracy wykonywał pracę zarobkową. Odwołujący świadczył pracę, wykonując czynności objęte umową zlecenia z dnia 17 listopada 2012 roku. Był osobą współprowadzącą spotkanie, czynnie w nim uczestniczył, zadawał pytania rozmówcy, kierował wątkami dyskusji. O roli odwołującego w spotkaniu świadczy także samo umiejscowienie go między prowadzącą K. C. a zaproszonym gościem – przed innymi uczestnikami.

Sąd I instancji uznał, że sam fakt sporządzenia scenariusza spotkania przed powstaniem niezdolności do pracy, nie przesądza o tym, że argumentacja odwołującego zasługuje na uwzględnienie. Umowa zlecenia obejmowała bowiem zarówno przygotowanie scenariusza, jak i poprowadzenie spotkania. Nadto Sąd zwrócił uwagę, że odwołujący otrzymał za wykonanie przedmiotu umowy wynagrodzenie. Gdyby kwota ta miała stanowić tylko wynagrodzenie za przygotowanie scenariusza, byłaby to tylko częściowa realizacja przedmiotu umowy, a zatem odwołujący, w razie braku innych ustaleń między stronami umowy, nie byłby uprawniony do otrzymania pełnej stawki. Sąd I instancji dodał, że jeżeli odwołujący miał wątpliwości co do treści pisemnej umowy, mógł ostatecznie do niej nie przystąpić.

W ocenie Sądu Rejonowego czynności, których odwołujący dokonał w trakcie orzeczonej niezdolności do pracy miały charakter pracy zarobkowej w rozumieniu art. 17 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Z uwagi na powyższe, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art. 477¹⁴ § 1 kpc, Sąd pierwszej instancji oddalił odwołanie.

Z wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu nie zgodził się odwołujący B. P., który we wniesionej apelacji zarzucił orzeczeniu:

- naruszenie przepisu art. 233 § 1 kpc polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów oraz błędne ustalenie stanu faktycznego sprawy bez wszechstronnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy poprzez ustalenie, iż umowa między odwołującym a (...) Polityki Społecznej w P. została zawarta w dniu 17 listopada 2012 roku, a nie w dniu 8 listopada 2012 roku (jak to w rzeczywistości miało miejsce) pomimo, że z materiału dowodowego wynikało, iż umowa pisemna nie oddaje ustaleń dokonanych między stronami i rzeczywiście wykonanej umowy o dzieło, a nie umowy zlecenia,

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 65 § 1 oraz 2 kc poprzez błędną ocenę woli stron umowy i błędne ustalenie, iż obecność odwołującego na spotkaniu w dniu 17 listopada 2012 roku była czynnością podjętą w ramach realizacji zobowiązania wynikającego z zawartej umowy oraz w celu uzyskania dochodu, pomimo, iż czynność ta miała wyłącznie charakter grzecznościowy, nie była wykonana w ramach realizacji umowy i nie było za nią należne odwołującemu żadne wynagrodzenie – jako że kwotę 400 zł brutto uzyskał wyłącznie za przygotowanie scenariusza spotkania tj. wykonanie jedyne zobowiązania wynikającego z zawartej między stronami umowy,

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – poprzez uznanie, iż spełniona została przesłanka negatywna tam określona w postaci „świadczenia pracy zarobkowej”, podczas gdy w rzeczywistości nie miało to miejsca, a cała praca w celach zarobkowych została przez odwołującego wykonana przed rozpoczęciem okresu niezdolności do pracy,

- z ostrożności procesowej także pominięcie okoliczności podnoszonej w odwołaniu, iż zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 roku, sygn. akt I UK 249/07, „utrata prawa do zasiłku chorobowego dotyczy tylko okresu objętego zaświadczeniem (zwolnieniem lekarskim), w którym nastąpiło podjęcie pracy zarobkowej, a nie całego okresu zasiłkowego”, a zatem – nawet przyjmując spełnienie przesłanek z art. 17 ust. 1 ustawy, zasiłek powinien być przyznany odwołującemu co najmniej za dalsze okresy (poza okresem pierwszego zwolnienia).

Wskazując na powyższe zarzuty, apelujący B. P. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uchylenie decyzji ZUS oraz przyznanie odwołującemu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 14 listopada 2012 roku do 11 marca 2013 roku. Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanego organu na rzecz odwołującego kosztów postępowania przed sądem I instancji oraz postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obydwie instancje.

Pozwany organ rentowy nie złożył odpowiedzi na apelację.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna i należało ją uwzględnić.

Okoliczności sprawy sprawiły, że koniecznym było uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji organu rentowego i przekazanie sprawy bezpośrednio organowi rentowemu do ponownego rozpoznania.

W myśl art. 477^{14a} kpc sąd drugiej instancji uchylając wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego może sprawę przekazać do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu.

Zgodnie z art. 386 § 4 kpc poza wypadkami określonymi w § 2 i 3 sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania tylko w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Taka konieczność powstała w niniejszej sprawie.

W piśmiennictwie słusznie zwraca się uwagę, iż nierozpoznanie istoty sprawy przez sąd stwarza ryzyko pozbawienia strony jednej instancji merytorycznej. Doktryna i orzecznictwo przyjmują, że „nierozpoznanie istoty sprawy zachodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, iż istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie” (tak np. SN w wyroku z dnia 17 kwietnia 2008r. w sprawie II PK 291/07, LEX nr (...); w wyroku z dnia 26 stycznia 2011r. w sprawie IV CSK 299/10, LEX nr 784969; w wyroku z dnia 16 czerwca 2011r. w sprawie I UK 15/11, LEX nr 964457; w wyroku z dnia 6 września 2011r. w sprawie I UK 70/11, LEX nr 1102258).

„Rozstrzygnięcie o uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania następuje w razie stwierdzenia takich wad orzeczenia w postępowaniu sądu pierwszej instancji, których sąd drugiej instancji nie może sam usunąć, pomimo tego, że jest sądem merytorycznym, którego wyrok – pomimo uwzględnienia ustaleń i poglądów sądu pierwszej instancji – opiera się na własnych podstawach prawnych i faktycznych (art. 382 kpc)” – tak SN w wyroku z dnia 17 kwietnia 2008r. w sprawie II PK 291/07.

Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, iż Sąd Rejonowy w swym rozstrzygnięciu nie odniósł się do tego, co było przedmiotem sprawy. Nierozpoznanie istoty sprawy oznacza nierozpoznanie merytoryczne

przez Sąd I instancji zgłoszonego w sprawie roszczenia i zaniechanie zbadania materialnej podstawy żądania odwołania.

Zasadny okazał się więc zarzut odwołującego B. P. naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa materialnego tj. art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r. poz. 159), w myśl którego ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

W ramach zarzutu obraży art. 17 ust. 1 odwołujący podnosił, iż umowa pisemna z dnia 17 listopada 2012 roku nie oddaje ustaleń dokonanych między (...) Polityki Społecznej w P. a odwołującym i rzeczywiście wykonanej umowy o dzieło, a nie umowy zlecenia. Nadto wywodził, powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 roku, I UK 249/07 (OSNP 2009/11-12/152), że utrata prawa do zasiłku chorobowego dotyczy tylko okresu objętego zaświadczeniem (zwolnieniem lekarskim), w którym nastąpiło podjęcie pracy zarobkowej, a nie całego okresu zasiłkowego.

Sąd Okręgowy aprobuje powyższe orzeczenie.

Z ustaleń faktycznych wynika, że odwołujący został pozbawiony prawa do zasiłku chorobowego za okres 14 listopada 2012 roku do 11 marca 2013 roku po ustaniu tytułu ubezpieczenia w dniu 6 listopada 2012 roku u płatnika (...) sp. z o.o. Odwołujący był niezdolny do pracy ww. okresie na podstawie 12 zwolnień lekarskich. W dniu 17 listopada 2012 roku odwołujący był osobą współprowadzącą spotkanie pt. „Przedsiębiorczość społeczna w kulturze”, zadawał pytania rozmówcy, kierował wątkami dyskusji. Tego dnia podpisał umowę nazwaną umową zlecenia, w której zobowiązał się do poprowadzenia tego spotkania.

Pozwany organ rentowy odmówił odwołującemu prawa do zasiłku chorobowego za cały okres zasiłkowy z uwagi na niewłaściwe wykorzystywanie zwolnienia lekarskiego a także nabycie w dniu 17 listopada 2012 roku innego tytułu do objęcia ubezpieczeniem chorobowym, które wyklucza prawo do zasiłku po ustaniu zatrudnienia u płatnika (...) sp. z o.o.

Zgodnie z art. 7 powołanej ustawy zasiłek chorobowy przysługuje również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała:

- 1) nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego;
- 2) nie później niż w ciągu 3 miesięcy od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego - w razie choroby zakaźnej, której okres wylegania jest dłuższy niż 14 dni, lub innej choroby, której objawy chorobowe ujawniają się po okresie dłuższym niż 14 dni od początku choroby.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że w uzasadnieniu powołanego orzeczenia z dnia 25 lutego 2008 roku Sąd Najwyższy reasumował, że w sytuacji, gdy ubezpieczony przebywa na zwolnieniach lekarskich (legitymuje się czasową niezdolnością do pracy zarobkowej) na podstawie kilku zaświadczeń lekarskich, dotyczących kolejno następujących po sobie okresów, to każdy z nich (wskazany w poszczególnych zaświadczeniach lekarskich) podlega odrębnej ocenie z punktu widzenia utraty prawa do zasiłku chorobowego na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy.

W tym zakresie apelacja odwołującego okazała się zasadna.

Utrata prawa do zasiłku chorobowego dotyczy bowiem tylko tego z okresów objętych zaświadczeniem (zwolnieniem) lekarskim, w którym nastąpiło podjęcie pracy zarobkowej bądź wykorzystanie zwolnienia w sposób niezgodny z jego celem, a nie całego okresu zasiłkowego. Przy czym, jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy, są to dwie niezależne przesłanki utraty prawa do zasiłku. Do utraty prawa do zasiłku wystarczy zaistnienie jednej z nich.

Bez wątplenia pozwany organ rentowy nie ocenił kategorycznie, co wynika z uzasadnienia zaskarżonej decyzji, która z powyższych przesłanek zaistniała w stosunku do odwołującego.

Zwłaszcza organ rentowy nie ocenił, czy odwołujący po ustaniu tytułu ubezpieczenia podjął działalność zarobkową.

Podkreślić wypada, że świadczenie przewidziane w art. 7 ustawy jest świadczeniem o charakterze wyjątkowym, udzielanym po ustaniu okresu objętego składką na ubezpieczenie, bez ekwiwalentu w tej składce, przysługującym z tytułu spełnienia się ryzyka określonego jako niemożność wykonywania (kontynuowania lub podjęcia) każdej działalności zarobkowej (por. wyrok SN z dnia 4 czerwca 2012 r., I UK 13/12, LEX nr 1218583; wyrok SN z dnia 18 lutego 2013r., II UK 196/12, LEX nr 1400098).

Ochrona przewidziana w cytowanym art. 7 nie przysługuje temu, kto, jak stanowi art. 13 ust. 1 ustawy, ma ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy (pkt 1), kontynuuje działalność zarobkową lub podjął działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby (pkt 2), nie nabył prawa do zasiłku w czasie ubezpieczenia, w przypadkach określonych w art. 4 ust. 1 (pkt 3), jest uprawniony do zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego (pkt 4).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 lutego 2013 roku przyjął, że jeżeli po ustaniu tytułu ubezpieczenia dojdzie do kontynuowania lub podjęcia działalności zarobkowej, to - zależnie od jej rodzaju - zostanie ona objęta ubezpieczeniem chorobowym. Wówczas zdarzenie ubezpieczeniowe (zachorowanie) będzie już pozostawać w związku z nowym tytułem ubezpieczenia, a prawo do zasiłku przewidzianego w art. 7 ustawy zasiłkowej, jako "słabsze" od prawa do innych świadczeń, mających tytuł zakotwiczony w ubezpieczeniu, odpadnie wobec braku potrzeby wprowadzenia tej szczególnej ochrony.

W realiach sprawy Sąd Rejonowy zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania odwołania i pominął merytoryczne zarzuty odwołującego, zwłaszcza jego twierdzenia, że przedmiotowa umowa w rzeczywistości była umową o dzieło.

Przede wszystkim Sąd Rejonowy nie ocenił, skupiając się wyłącznie na interpretacji art. 17 ust. 1 ustawy, czy prawo odwołującego do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia wyłączone jest z powodu okoliczności, które wyczerpująco i wyraźnie określone zostały w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej.

Przede wszystkim spór w sprawie nie mógł dotyczyć wyłącznie tego czy w okresie orzeczonej niezdolności do pracy, objętym zaskarżoną decyzją, B. P. wykonywał pracę zarobkową, a tym samym czy zaktualizowała się w stosunku do niego przesłanka z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej niwelująca prawo do zasiłku chorobowego. Powyższe oznacza, że organ rentowy powinien w pierwszym rzędzie rozstrzygnąć zagadnienie, czy odwołujący w okresie niezdolności do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego podjął działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym, w związku z czym w myśl art. 13 ust. 1 pkt 2 utracił prawo do zasiłku chorobowego za cały okres działalności zarobkowej bądź w okresie trwania wymienionych w powyższym przepisie okoliczności.

W obecnym stanie sprawy Sąd Okręgowy nie ma możliwości dokonania oceny słuszności zaskarżonej decyzji, a w szczególności, czy decyzja została wydana po rozważeniu całokształtu zebranego w sprawie materiału i po dokonaniu jego właściwej oceny, a zwłaszcza, na jakich dowodach organ rentowy się oparł oraz przyczyn z powodu, których innym dowodom, w szczególności przedstawionym przez odwołującego w zakresie charakteru umowy łączącej go z (...) Polityki Społecznej w P., odmówił wiarygodności.

W sprawie nie ustalono bowiem, czy odwołujący po ustaniu tytułu ubezpieczenia w dniu 6 listopada 2012 roku miał ubezpieczenie chorobowe z innego tytułu. Jeżeli tak, to podstawą rozstrzygnięcia powinien być art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy, a nie art. 17 ust. 1 ustawy.

W tym zakresie Sąd Rejonowy, jak i organ rentowy, nie mógł poprzestać tylko na ogólnym (hasłowym) odwołaniu się do przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2.

Wypada również przytoczyć pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 9 stycznia 2012 roku, I UK 212/11, LEX nr 1230277, że regulacje z art. 13 i 17 ustawy zasiłkowej różnią się jako podstawy rozstrzygnięcia także dlatego, iż używają odmiennych pojęć, co wskazuje, że ich znaczenie nie jest tożsame. Przepis art. 17 jest stosowany ze względu na wykonywanie "pracy zarobkowej", natomiast art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy ma na uwadze "działalność zarobkową". Przy czym zadanie ustalenia treści normy prawnej należy do sądu, który stosuje prawo w rozstrzygnięciu konkretnej sprawy.

Dlatego też, w toku ponownego rozpoznania, organ rentowy wyda decyzję określającą prawidłowe podstawy prawne i podstawy faktyczne odmowy odwołującemu prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego.

Sąd Okręgowy uznał, że wydanie rozstrzygnięcia w sprawie wymaga zgromadzenia i oceny materiału dowodowego zgodnie z powyższymi wskazówkami, co skutkuje koniecznością uchylecia wyroku. Ponieważ jednak braki w postępowaniu dowodowym nie dotyczą tylko postępowania przed Sądem Rejonowym, ale także przed organem rentowym, to najbardziej celowym jest wykorzystanie możliwości jaką daje art. 477^{14a} kpc i uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji, i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy działając na podstawie art. 386 § 4 kpc w zw. z art. 477^{14a} kpc orzekł jak w pkt 1 sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono jak w pkt 2 sentencji na podstawie art. 98 § 1 i 4 kpc, uwzględniając taryfowe wynagrodzenie pełnomocnika odwołującego zgodnie z § 2 ust. 1 i 2, § 4 ust. 1, § 11 ust. 2, § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r. poz. 490).

SSO Ewa Bratkowska SSO Małgorzata Kuźniacka-Praszczyk SSO Anna Grabska-Budych

Zarządzenie

1. odnotować w kontrolce uzasadnień,
2. doręczyć odpis wyroku wraz z uzasadnieniem:
  - a) pełnomocnikowi pozwanego r.pr. Z. A.,
  - b) pełnomocnikowi odwołującego r.pr. K. K. na adres kancelarii,
3. akta przedłożyć za 10 dni od doręczenia bądź z zażaleniem

P., 7 marca 2014 roku

SSO Małgorzata Kuźniacka-Praszczyk